

3. Скворцова С. Задачі на рух: методика проведення підготовчої роботи/ С.Скворцова// Учитель початкової школи. – 2016. - №6. – С. 7-11.
4. Скворцова С. Задачі на рух. Формування первинних уявлень про рух одного тіла відносно іншого/ С. Скворцова//Учитель початкової школи. – 2016. - №9. – С.10.

УДК 373.311.2:001.891

ГЕРЦ Т.
МОЧАН Т. М.
Мукачівський державний університет

ОСОБЛИВОСТІ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Робота із сучасними дітьми вимагає від вчителя зміни стереотипу сприймання молодшого школяра як такого, котрий хоче в усьому слухатись учителя.

Важливі аспекти формування дослідницької компетентності сучасного фахівця достатньо висвітлено в сучасній науковій літературі (В. Андреев, Г. Балл, В. Беспалько, І. Бех, І. Зязюн, О. Дубасенюк, Н. Коломінський, А. Маркова, Н. Ничкало та ін.). Стосовно дослідницької компетентності, то вона переважно розглядалася в контексті науково-дослідної діяльності студентів (В. Андрущенко, В. Бондар, А. Вербицький, О. Заїр-Бек, Р. Горохова, В. Савченко, Р. Сеульський). Організація наукової діяльності студентів досліджувалась у дисертаціях В. Базелюка, А. Коломоєць, Л. Коржової, Л. Машкіної, Л. Петухової, З. Шершньової та ін.

Водночас у наукових працях, на нашу думку, не знайшла достатнього відбиття проблема підготовки майбутніх учителів до проведення самостійних науково-педагогічних досліджень.

Дослідницька функція вчителя має свою особливість та специфіку, що зумовлює необхідність володіння педагогами відповідними знаннями з психології, психодіагностики та уміннями проектувати навчально-виховну діяльність, підбирати та розробляти педагогічні технології, обробляти та оформляти результати дослідницької роботи. Окрім того, для проведення педагогічних досліджень учитель-дослідник повинен володіти певними особистісними та діловими якостями. За визначенням Н. Кушнарєнко, С. Романюк, І. Руснака, В. Шейка, такими основними якостями є допитливість, спостережливість, відчуття нового, зацікавленість у справі, дисциплінованість, ретельність, відповідальність, організаторські здібності, комунікабельність, доброзичливість, честолюбство [2;5].

Ефективне функціонування системи професійної підготовки вимагає також орієнтації як на загальнопедагогічні, так і суто специфічні вихідні положення. Це – діяльнісно-особистісний підхід до розвитку задатків і здібностей, орієнтація на активний характер навчання, організований вплив на самостійну діяльність як суб'єкта навчання; побудова механізму професійного розвитку майбутнього

педагога як невід'ємної складової усього навчального процесу, забезпечення інтегративності та міжпредметних зв'язків у процесі викладання дисциплін; забезпечення імовірної інформаційної бази. Формування дослідницьких компетентностей через ефективну організацію самостійної пізнавальної діяльності потребує від вчителя правильної побудови пошукової роботи учнів. Це зобов'язує врахування закономірностей самостійної дослідницької діяльності, які реалізуються в її конкретних принципах. Ідеться про вихідні положення, що визначають зміст і характер самостійної дослідницької діяльності школярів, кінцева мета якої полягає в отриманні системи знань в обсязі програми підготовки спеціаліста, сформувати науковий світогляд, набути якостей соціально-активної і творчої особистості [6, с. 25].

Для здійснення поставлених цілей учителю необхідно бути готовим до вирішення педагогічних завдань і ситуацій, тобто володіти певним рівнем професійної компетентності, яка включає в себе і дослідницьку компетентність. Уміння вчителя керувати навчальним процесом, який постійно змінюється і просування його до більш високого рівня розвитку свідчить про сформоване у нього вміння здійснювати педагогічний пошук.

Ще В.О. Сухомлинський вказував, що робота вчителя – це творчість, а не буденне «зштовхування» в дітей готових знань і, тому думку педагога, педагогічна діяльність неможлива без елементів дослідження, бо вже за своєю логікою та філософською основою вона має творчий характер [3, с. 471].

Творчий учитель працює не за шаблоном, не за методичними розробками, а спирається у своїй професійній діяльності на досягнення сучасної педагогічної науки, теорія виявляється засобом організації і вдосконалення практичної діяльності учителя [1, с.204].

Отже, дослідницька діяльність вчителя молодших школярів має свою специфіку. Зміни, які відбуваються у початковій школі, актуалізують проблему підготовки майбутніх учителів до дослідницької діяльності, а також визначають комплекс якостей, знань, умінь та навичок, яким має володіти сучасний учитель-дослідник. Важливою педагогічною умовою організації роботи з підготовки майбутніх учителів початкової школи до дослідницької діяльності є розробка професіограми вчителя-дослідника, що являє собою науковий опис виду праці та включає найбільш суттєві особистісні якості, професійні знання, уміння і навички, необхідні та достатні для виконання дослідницької функції вчителя.

Література

1. Практикум з педагогіки: навч. посіб. / за заг. ред О. А. Дубасенюк, А. В. Іванченка. – [2-е вид., допов. і перероб.]. – Житомир : ЖДПУ, 2003. – 483 с.
2. Руснак І. С. Магістерська робота з педагогіки: навч.-метод. посіб / І. С. Руснак, С. З. Романюк. – Чернівці : Букрек, 2009. – 208 с.
3. Савченко О. Якість початкової освіти: сутність і чинники впливу / О. Савченко // Початкова школа. – 2009. – № 8. – С. 1–6.
4. Сухомлинський, В. О. Серце віддаю дітям / В. О. Сухомлинський. – К. : Радянська школа, 1973. – 288 с.

5. Шквир О. Л. Методика педагогічного дослідження у початковій школі: теорія та науково-педагогічні задачі: навч. посіб. / О. Л. Шквир. – Хмельницький : ХГПА, 2012. – 50 с.

УДК 33:377:378

ГПТЕРС З. В.
Львівський навчально-науковий інститут
ДВНЗ «Університет банківської справи»

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ ЩОДО ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ УЧНІВ І СТУДЕНТІВ

Економічна освіта на сучасному етапі розвитку України визначається завданнями переходу до демократичної і правової держави, ринкової економіки, необхідності наближення її до світових тенденцій економічного і суспільного розвитку.

Законодавство України про освіту включає відповідні закони, до яких слід віднести: «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про позашкільну освіту», «Про професійно-технічну освіту», а також Укази Президента України «Про Міністерство освіти і науки України», «Про заходи щодо поліпшення функціонування та розвитку загальної середньої освіти», «Про основні напрями реформування вищої освіти в Україні», «Про заходи щодо реформування системи підготовки спеціалістів та працевлаштування випускників вищих навчальних закладів», «Про додаткові заходи щодо реалізації державної молодіжної політики» [1; 2].

Важливим державним документом, реалізація котрого торкається інтересів всіх вікових груп суспільства, стала «Концепція економічної освіти в Україні», затверджена Рішенням Колегії Міністерства освіти і науки України 04.12.2003 № 12/7-4 [3]. «Концепція» є методологічною базою освітянської діяльності в умовах формування суспільства знань і соціально орієнтованої економіки та визначає шляхи розв'язання нагальних проблем у сфері економічної освіти через розуміння її мети, завдань, змісту і технологій. У «Концепції економічної освіти в Україні» визначено місію, мету, ціннісні орієнтири, принципи економічної освіти.

Розвиток економічної освіти ґрунтується на принципах, визначених Законами України «Про вищу освіту», «Про освіту». Це, зокрема: суспільна корисність економічних знань; соціальна справедливість, толерантність; гуманізм, демократичність, відкритість і доступність економічної освіти; соціальна обґрунтованість економічного мислення; безперервність економічної освіти; інноваційність змісту економічної освіти; відповідність якості освітніх послуг потребам особи; адаптація світового досвіду та збереження вітчизняних освітянських традицій, розширення міжнародного співробітництва; державна підтримка підготовки фахівців.

Серед важливих завдань економічної освіти визначено створення умов для самореалізації особи як економічно активного члена суспільства, здатного свідомо

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>